

v evropské politice (15.1. – 21. 1. 2018)

Událost týdne:

15. ledna se Křesťanskosociální unie (CSU) vyslovila pro zahájení koaličních rozhovorů s Křesťanskodemokratickou unií (CDU) a sociální demokracií (SPD) o nové německé vládě. Přestože se všichni vyjednavací za SPD shodli na uzavření sondovacích rozhovorů, řada členů jejich předsednictva a členské základny je dlouhodobě proti. Ke vzniku koalice, která by přinesla výrazné změny a obnovu, je skeptická i část německé veřejnosti. Dle průzkumů by 26 % lidí bylo pro vyhlášení nových voleb. Dne 21. ledna rozhodli sociální demokraté (SPD) po několikahodinovém jednání v Bonnu, že zahájí koaliční rozhovory s CDU/CSU. Kladně se vyslovilo 362 delegátů a proti hlasovalo 279. Koaliční smlouvu bude muset po jejím sjednání ještě schválit vnitrostranické referendum SPD. SPD se nyní chystá prosadit více svých vládních priorit v oblastech migrační politiky, školství či evropské politiky. Stranický šéf Martin Schulz zdůraznil, že nebude stanovena žádná horní hranice počtu uprchlíků a upozornil na hrozbu silící pravicové vlny v Evropě.

16. ledna uvedl předseda Evropské rady Donald Tusk, že pokud se Velká Británie rozhodne zůstat v EU, nebude jí v tom bráněno. Reagoval tak na britské diskuze ohledně možnosti vyhlášení nového referenda. Mluvčí britské premiérky Theresy Mayové však prohlásil, že k brexitu dojde na základě přání obyvatel z již uskutečněného referenda. Poslanci Evropského parlamentu zároveň upozornili, že nemohou schválit automaticky vše, na čem se vyjednavací dohodnou, aby se Británie neocitla po odchodu ve výhodnějším postavení a nebyla tak podpořena myšlenka odchodu pro jiné členské státy.

17. ledna byla zahájena ustavující schůze katalánského parlamentu, kde se rozhodovalo o jeho novém sedmičlenném vedení. Do hlasování se skrze zastoupení zapojili i ve Španělsku uvězněni separatističtí politici. Předsedou parlamentu byl zvolen prostou většinou přítomných poslanců Roger Torrent ze separatistické Republikánské levice Katalánska. Nové vedení bude nyní rozhodovat o postu předsedy regionální vlády, na kterého byl navržen expremiér Carles Puigdemont, který momentálně pobývá v Bruselu. Následující den Torrent připustil, že poslanci budou moci zvolit Puigdemonta premiérem, pokud získá jejich podporu. Puigdemont zároveň pro sebe a své kolegy v Bruselu požádal parlamentní vedení o možnost hlasování v zastoupení. Postup se chystá napadnout centrální španělská vláda, která je proti tomu, aby byl Puigdemont jmenován bez osobní účasti.

18. ledna informoval deník Die Welt, že se na konec března chystá jednání představitelů orgánů EU a Turecka ohledně vzájemného přiblížení. Schůzka by měla podpořit společné priority, jako je boj proti terorismu, migrační politika či energetika. Zároveň může být dohodnutý další finanční příspěvek Turecku pro řešení migrační krize. Unijní diplomaté se shodli, že se stále nepočítá se zavedením bezvízového styku či otevřením nových kapitol přístupových rozhovorů.

19. ledna uvedl podle agentury Reuters komisař pro rozšíření EU Johannes Hahn, že v roce 2025 se pravděpodobně Srbsko a Černá Hora stanou dalšími členy EU. Podle něj již EU zahájila kroky směřující k pokračování rozšiřování EU na západní Balkán.

21. ledna oznámili ve společném prohlášení francouzský prezident Emmanuel Macron a německá kancléřka Angela Merkelová, že by v letošním roce rádi podepsali novou smlouvu o vzájemné spolupráci, a to především pro oblast hospodářství, zahraniční politiky a bezpečnosti. Hovoří se tak o „nové Elysejské smlouvě“, která by navázala na smlouvu z roku 1963, jež formálně odstartovala úzkou spolupráci mezi zeměmi, tzv. „motor“ evropské integrace.

Telegraficky:

- Dne 15. ledna oznámil ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov, že Rusko respektuje územní celistvost Ukrajiny v hranicích, které byly stanoveny po sjednocení Krymu s Ruskou federací.
- Dne 17. ledna schválili poslanci dolní komory britského parlamentu klíčový zákon, který upravuje podmínky brexitu skrze ukončení nadřízenosti unijního práva ve Velké Británii dnem odchodu z EU.
- Dne 17. ledna byla rumunským prezidentem Kluasem Iohannisem jmenována nová premiérka, europoslankyně ze Sociálně demokratické strany (PSD) Viorica Dancilaová. Stala se tak první ženou v čele vlády v historii Rumunska.

